

Muligheter og rettigheter i utdanning og arbeid

Malin S. Finsrud, sosionom

Frambu

5. september 2019

Hvordan finne balanse mellom jobb og fritid?

Hva skal jeg jobbe med?

*1

*2

Hvordan få hjelp og tilrettelegging?

*3

Agenda

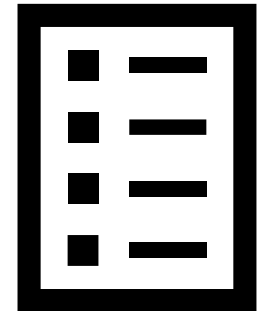
- Utdanning

Utdanningsvalg - rettigheter - tilrettelegging - livslang læring

- Arbeid

Tilrettelegging og tilpasning – samarbeidspartnere

- Overganger, samarbeid, koordinering og individuell plan

Utdanning

- Hvordan påvirker/påvirket din helse ditt valg av utdanning og yrke?
- ung.no gir en oversikt over ulike ordninger i høyere utdanning
- Studentøkonomi – ekstra ordninger:
 - [Lånekassen](#) kan gi mer i støtte, og for en lengre periode
 - [NAV](#) kan vurdere om sykepenger, arbeidsavklaringspenger, utdannings- og arbeidsreiser eller hjelpemidler kan være riktig for deg i utdanningssammenheng
 - Kanskje du kan søke et legat fra [Legathåndboken?](#)

*1

kunnskapsbanken.net, er en nettside fra NAV, som blant annet gir informasjon om inkludering og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne, derav nedsatt hørsel

Ansvarsoversikt

Hørsel og hjelpemidler

8 OVERGANGER

Gi NAV Hjelpemiddelsentral beskjed ved overganger til nytt studiested.

Ved overgang til arbeid: fortsett å bruke utstyret ditt. Har du andre hjelpemiddelbehov, ta kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral.

Sliter du med å komme i jobb kan ditt lokale NAV-kontor be om bistand fra NAV Hjelpemiddelsentral (arbeidsrettet veiledningstjeneste).

1 UTREDNING

Ta kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral i det fylket som studiestedet ditt tilhører.

Hvis du har andre tilretteleggingsbehov, for eksempel grupperom, ta kontakt med tilretteleggingstjenesten på studiestedet.

7 REPARASJONER OG VEDLIKEHOLD

Ved behov for reparasjoner/vedlikehold ta kontakt med de som har levert utstyret.

6 OPPFØLGING

NAV Hjelpemiddelsentral følger opp de hjelpemidlene som er levert av dem.

Ta kontakt med tilretteleggingstjenesten på studiestedet om du har andre oppfølgingsbehov.

2 SØKNAD

Du må selv søke om hjelpemidler. NAV Hjelpemiddelsentral kan bistå deg.

3 UTPRØVING OG VEDTAK

På NAV Hjelpemiddelsentral kan du prøve ulike typer hjelpemidler.

Hjelpemiddelsentralen gjør et vedtak.

5 OPPLÆRING

NAV Hjelpemiddelsentral kan gi deg opplæring i bruken av hjelpemidlene.

4 MONTERING

NAV Hjelpemiddelsentral kan hjelpe deg med montering av hjelpeemidlene ved behov.

Kompetansebehov og livslang læring

- Alle må regne med endringer i arbeidsoppgaver og krav om å tilegne seg ny kompetanse ([NOU 2019:2](#))

Arbeid

- Identitet – tilhørighet – økonomi
- En arbeidshverdag – et arbeidsmiljø – et arbeidsliv

«Arbeid gir mulighet til å realisere seg selv, oppleve mestring og delta i et sosialt fellesskap. Mange med sjeldne diagnoser er yrkesaktive og fungerer godt i arbeidslivet. Andre kan ha behov for bistand og tilrettelegging»

- Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser (NKSD) på helsenorge.no

«Statens myndigheter skal legge forholdene til rette for at ethvert arbeidsdyktig menneske kan tjene til livets opphold ved arbeid eller næring. Den som ikke selv kan sørge for sitt livsopphold, har rett til støtte fra det offentlige.»

- §110 i Norges Grunnlov

Tilrettelegging og tilpasning

- Hva trenger du?
 - Hjelpemidler – fleksibilitet – pauser – redusert stilling - ?
- Arbeidsgivers tilretteleggingsplikt, se arbeidstilsynet.no
- Mange samarbeidspartnere

Verneombud Kollegaer

Fagforening og tillitsvalgt

Arbeidsgiver

Bedriftshelsetjenesten

Familie og venner

Praktisk bistand og hjelp i hjemmet

Avlastning

Kommunen

Brukerstyrt personlig assistent

*1

Arbeidsutprøving og -avklaring

Lønnstilskudd

Inkluderingsstilskudd

NAV

Arbeidsrettede tiltak

Hjelpemidler

«Kronisk syk arbeidstaker»

Helseytelser

(sykepenger,
arbeidsavklaringspenger,
uføretrygd)

Fastlege

kunnskapsbanken.net, er en nettside fra NAV, som blant annet gir informasjon om inkludering og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne, derav nedsatt hørsel

Ansvarsoversikt

Hørsel og hjelpemidler

7 REPARASJONER OG VEDLIKEHOLD

Ved behov for reparasjoner/vedlikehold ta kontakt med de som har levert utstyret.

6 OPPFØLGING

Arbeidsgiver har ansvar for å følge opp at hjelpemidler blir tatt i bruk.

8 OVERGANGER

Ta med hjelpemidler og meld fra om endrede behov.

1 UTREDNING

Si ifra om behovet ditt til din arbeidsgiver. Du og/eller arbeidsgiver tar videre kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral.

NAV Arbeidslivssenter og Bedriftshelsetjenesten kan bistå ved behov.

2 SØKNAD

Du må selv søke om hjelpemidler. NAV Hjelpemiddelsentral kan bistå deg.

3 UTPRØVING OG VEDTAK

NAV Hjelpemiddelsentral På hjelpemiddelsentralen kan du prøve ulike typer hjelpemidler.

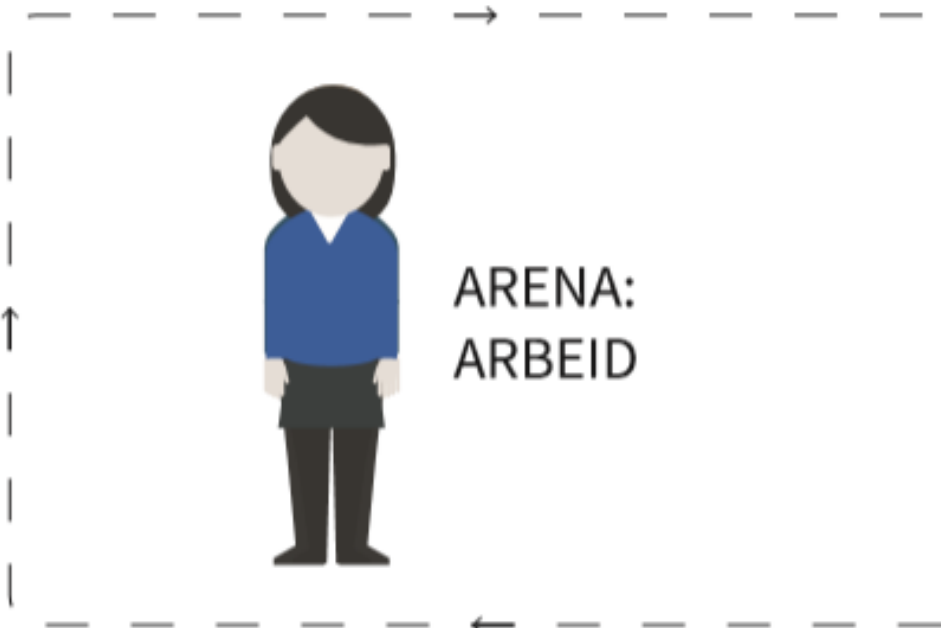
Hjelpemiddelsentralen fatter vedtak.

5 OPPLÆRING

NAV Hjelpemiddelsentral kan gi deg opplæring i bruken av hjelpemidlene.

4 MONTERING

NAV Hjelpemiddelsentral kan hjelpe deg med montering av hjelpemidlene ved behov.

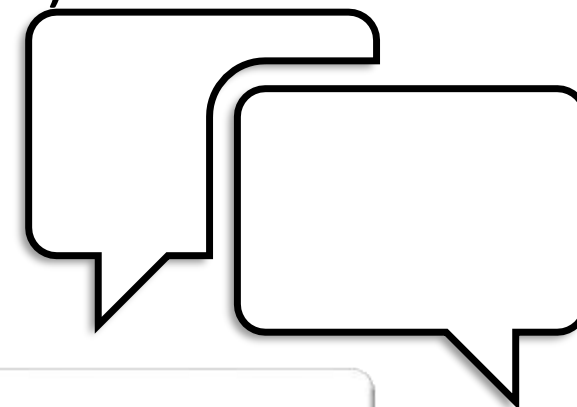

- idebanken.org er en informasjonstjeneste fra NAV om inkluderende arbeidsliv. Deler ideer og kunnskap om sykefravær, arbeidsmiljø, seniorpolitikk og inkludering
- bufdir.no har egne temasider om universell utforming og tilgjengelighet
- kunnskapsbanken.net er en nettside fra NAV med artikler som omhandler «arbeid og utdanning» med vekt på tilrettelegging og hjelpemidler
- jobbforalle.no er en nettside og møteplass mellom personer som møter utfordringer med å få jobb og arbeidsgivere som ønsker å komme i kontakt med dem

Overganger, samarbeid, koordinering og individuell plan

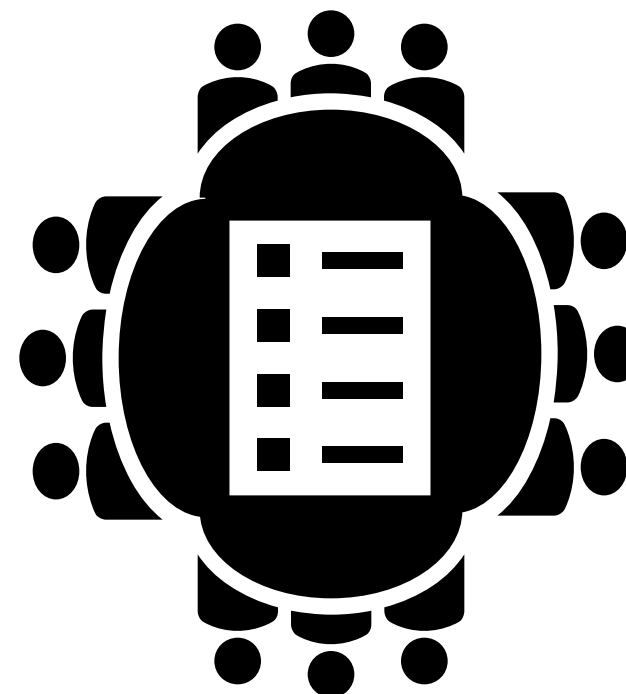
- Planlegg og søk hjelp i overganger (skole – arbeidsliv)
- Skap felles forståelse
 - Hvordan skal du/dere gjøre det?
 - Hva trenger dere fra andre?
- Hvem har du rundt deg?

Individuell plan (IP)

- Et verktøy for samarbeid
- En rettighet for personer med behov for langvarige og koordinerte tjenester
- Brukermedvirkning (din stemme)
- Familieperspektiv
- Gir ikke flere rettigheter
- Elektroniske løsninger

Individuell plan (IP)

Mål	Tiltak	Ansvarlig	Sted	Tidsperiode/ evaluering
Hva?	Hvordan?	Hvem?	Hvor?	Når?

Individuell plan (IP)

Koordinerende enhet i kommunen

- Ta kontakt med kommunen

Koordinator

- Kom med forslag på hvem som kan være koordinator

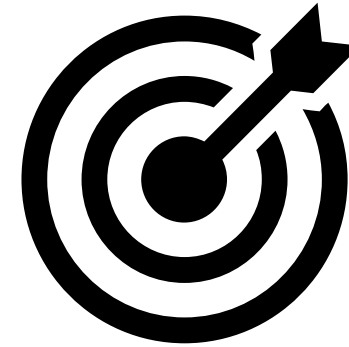
Ansvarsgruppe

- Møtes jevnlig for oppdateringer
- Inviter fagpersoner

En «sjelden» individuell plan

- Diagnosespesifikk informasjon
- Kunnskapsdeling og –overføring
- Overganger
- Familieperspektiv

Koordinering av helsetjenester

- Primærlege, kontaktlege og koordinator i spesialisthelsetjenesten
- Fastlege skal koordinere de medisinskfaglige tjenestene
- Oppdater kjernejournal på helsenorge.no
- Lag akuttplan og «sykehuspass»

FRAMBU

KOMPETANSEENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER

FRAMBU

KOMPETANSEENTER FOR SJELDNE DIAGNOSER